

DELIBERATIIVISEN
DEMOKRATIAN
INSTITUUTTI

UUTISKIRJE 1/2013
Deliberatiivisen demokratian instituutti ry

19.6.2013

SISÄLLYS

	sivu
1. Puheenjohtajan tervehdys	3
2. Deliberaatio.org – yhdistyksen internetsivut ja blogi	5
3. Ajankohtaista Suomessa	6
3.1. Deliberatiivisen demokratian T&K –päivä 31.10.2013	6
3.2. Deliberatiivisen demokratian lukupiiri	7
3.3. DDI mukana toteuttamassa oikeusministeriön kansalaisraatia	8
4. Linkkejä ulkomaille	9
5. Uusia julkaisuja	11
6. Jäsenesittely	13

1. Puheenjohtajan tervehdys

Deliberatiivisen demokratian instituutti (DDI) perustettiin vuoden 2012 syyskuussa edistämään läpinäkyvää ja keskustelevaa päätöksentekoa Suomessa ja täydentämään edustuksellista ja suoraa demokratiaa deliberatiivisen kansalaisosallistumisen keinoin. Yhdistyksemme myös lisää ja ylläpitää deliberatiivisen demokratian tutkijoiden ja kehittäjien yhteistyötä ja tiedonvaihtoa.

Perustamiskokouksesta lähtien asiat ovat edenneet suotuisasti. Kevään aikana DDI:n hallitus sai valmiiksi strategian ja varsin kunnianhimoisen toimintasuunnitelman, joka hyväksyttiin 30.5.2013 pidetyssä yhdistyksen vuosikokouksessa. Toimintasuunnitelmassa painottuvat uusien jäsenten rekrytointi sekä näiden osaamisen, koulutuksen ja verkostoitumisen tukeminen; monipuolisten palvelujen tuottaminen jäsenistömme tarpeisiin; sekä toiminta deliberatiivisen demokratian edistämiseksi Suomessa. Kehityssuunta mainituilla alueilla on ollut myönteinen. Jäsenmäärä on lyhyessä ajassa kasvanut noin kolmeenkymmeneen henkilöjäseneseen ja kahteen kannattajajäseneseen (Oulun kaupunki ja Sivistysliitto kansalaisfoorumi) – ja jäsenemme edustavat monipuolisesti tutkimusta, julkishallintoa ja kansalaisjärjestökenttää eri puolilta Suomea. Uusina palveluina yhdistyksemme on perustanut muiden muassa nettisivut (www.deliberaatio.org), josta voit lukea alan tapahtumista ja tietolähteistä sekä lukupiirin ja konsultaatiopalvelun, joiden toiminnasta on kerrottu tarkemmin tästä uutiskirjeessä. Deliberatiivista kansalaisosallistumista olemme edistäneet osallistumalla oikeusministeriön demokratia-aiheisen kansalaisraadinn toteuttamiseen sekä järjestämällä ensi syksynä pidettävän deliberatiivisen demokratian T&K-päivän, johon toivotamme kaikki jäsenemme tervetulleiksi esittelemään omia hankkeitaan ja tutustumaan muihin alan toimijoihin!

Suunnitteilla on myös osallistuminen kansainväliseen keskusteluun deliberatiivisen demokratian kehittämisestä. Alan tutkimus- ja kehittämistoiminnan vahvistaminen kotimaassa luo tähän aiempaan paremmat lähtökohdat. Uutiskirjeissämme tulemme esittelemään alan ulkomaisia järjestöjä, julkaisuja ja tapahtumia, jotka toimivat demokraattisten innovaatioiden hyväksi. Jatkossa tulemme myös kutsumaan ulkomaisia vierailijoita yhdistyksen järjestämiin tapahtumiin.

Deliberaatioinnostus on tarttuvaa. Se on jo tarttunut moniin Suomen kuntiin, joissa on kokeiltu tai vakinaistettu kansalaisraatitoimintaa. Uutta tarttumapintaa tarjoaa myös oikeusministeriön johdolla eduskunnalle laadittava demokradiapoliittinen selonteko, jonka tavoitteena on vahvistaa pitkäjänteistä ja suunnitelmallista demokratian edistämistä ja sitoutumista demokradiapolitiikan toimeenpanoon kaikilla tasoilla. Aika on kypsä myös kokeiluille, joissa osallistumishankkeet vaikuttavat suoraan päätöksentekoon.

Toivotan jäsenillemme aurinkoista kesää ja mukavia lukuhetkiä ensimmäisen uutiskirjeemme parissa!

Mikko Rask

DDI:n puheenjohtaja

2. Deliberaatio.org – yhdistyksen internetsivut ja blogi

Yhdistyksen internetsivut on avattu osoitteessa www.deliberaatio.org. Sivuston yhteydessä toimii yhdistyksen blogi. Blogi tarjoaa keskusteluareenan kaikille deliberatiivisesta demokratiasta kiinnostuneille. Ajatuksia ja puheenvuoroja voivat esittää blogissa niin kansalaisosallistumisen käytäntöjen parissa työskentelevät, tutkijat, hallinnon edustajat kuin muuten demokraattisesta keskustelusta ja demokratiasta kiinnostuneet. Jos sinulla on idea blogitekstiksi, ota rohkeasti yhteyttä yhdistyksen tiedottajaan Maija Karjalaiseen (mhkarj@utu.fi). Blogitekstit voivat olla pituudeltaan muutamista riveistä maksimissaan 3000 merkkiin. Tähän mennessä blogitekstien aiheina ovat olleet muun muassa deliberaatio kansalaisyhteiskunnan voimaannuttajana sekä hitaan demokratian rooli Suomessa.

Internetsivuilla on mahdollista tehdä myös konsultaatiopyyntöjä. Jos suunnittelet deliberatiivisen kansalaiskeskustelun hyödyntämistä päätöksenteossa, hallinnossa, organisaatiosi sisäisen toiminnan kehittämisessä tai tutkimustarkoituksissa ja tarvitset asiantuntija-apua, voit ottaa yhteyttä sivuilta löytyvällä lomakkeella. Välitämme konsultaatiopyyntösi eteenpäin niille yhdistyksen jäsenille, joilla on asiantuntemusta juuri sinun hankkeesi aihepiiristä. Pyrimme vastaamaan yhteydenottoihin mahdollisimman pian.

Olemme keräämässä sivustolle myös esimerkkejä Suomessa toteutetuista deliberatiivisen demokratian käytännön sovelluksista. Sivustolta löytyy esimerkiksi kuvaus Mikkelissä vuoden 2011 lopussa toteutetusta Mikkeli-foorumiksi kutsutusta deliberatiivisesta kansalaisfoorumikokeilusta. Foorumin teemana oli tulevaisuuden lautakunnat. Sivustolta löytyy ohjeet oman käytännön esimerkin lisäämisestä tietokantaan.

3. Ajankohtaista Suomessa

3.1. Deliberatiivisen demokratian T&K –päivä 31.10.2013

Deliberatiivisen demokratian instituutti järjestää Suomen ensimmäisen deliberatiivisen demokratian T&K –päivän 31.10.2013 (Tieteiden talo, Kirkkokatu 6, Helsinki). Päivän teemana on ”Deliberaatio demokratian syventäjänä”. Alla on esiteltynä päivän ohjelma sekä ilmoittautumisohjeet.

Ohjelma

09.30-10.00 Kahvi ja ilmoittautuminen

10.00-10.15 Tervetuloa

Deliberatiivisen demokratian instituutti ry:n puheenjohtaja Mikko Rask

10.15-10.45 Miksi deliberaatiota tarvitaan - ja miksi se ei usein onnistu?

Professori Maija Setälä, Turun yliopisto

10.45-11.15 Case: oikeusministeriön kansalaisraati suomalaisen demokratian tilasta

Erikoisuunnittelija Niklas Wilhelmsson, oikeusministeriö

Kansalaisraadin osallistuja

11.15-11.30 Deliberaatio eduskunnassa

Kansanedustaja Oras Tynkkynen (alustava)

11.30-11.45 Tuottaako deliberaatio parempaa valmistelua?

Finanssineuvos Katju Holkeri, valtiovarainministeriö

11.45-12.00 Työryhmissä käsiteltävien tutkimusten ja hankkeiden esittely

Työryhmien vetäjät

12.00-13.00 Lounas

13.00-17.00 Työryhmät

18.00 Iltatilaisuus (*paikka ilmoitetaan myöhemmin*)

Ilmoittautuminen:

Ilmoittautuminen 15.10.2013 mennessä osoitteessa: <http://goo.gl/e2tDF>

Osallistumismaksu (sisältää kahvit, lounaan ja iltatilaisuuden):

Yhdistyksen jäsen	100€
Yhdistyksen opiskelijajäsen	25€
Opiskelija	35€
Muut	120€

Ohjeet osallistumismaksun maksamisesta lähetetään ilmoittautuneille sähköpostitse.

Työryhmät:

Työryhmiin toivotaan deliberatiiviseen demokratiaan liittyviä esityksiä niin väitöskirjaansa valmistelevalta tutkijoilta sekä kokeneemmilta tietentekijöiltä kuin myös käytännön hankkeissa toimivilta viranhaltijoilta sekä järjestöjen edustajilta. Pyydämme 300-500 sanaa pitkiä abstrakteja. Lähetä abstraktisi osoitteeseen harri.raisio@uva.fi 31.8.2013 mennessä. Työryhmien teemat määritellään hyväksytyjen esitysten perusteella. Työryhmiin hyväksytyille ilmoitetaan valinnasta syyskuun puoleenväliin mennessä.

Lisätietoa:

Harri Raisio
DDI:n sihteeri
harri.raisio@uva.fi
029 449 8405

3.2. Deliberatiivisen demokratian lukupiiri

Yhdistyksen opintopiiritoiminta käynnistyi torstaina 30.5.2013. Opintopiiri kokoontui Suomen kansanopiston yhdistyksen tiloissa. Ensimmäisen tapaamisen aiheena olivat demokraattiset innovaatiot, ja tematiikkaan johdattivat kaksi teeman kannalta relevanttia kv-artikkelia. Aiheesta alustivat jatko-opiskelija Maija Karjalainen Turun yliopistosta ja erikoistutkija Mikko Rask Kuluttajatutkimuskeskuksesta.

Seuraava opintopiirin tapaaminen järjestetään keskiviikkona 11.9. klo 15.30-17.30 Helsingissä, paikka varmistuu lähempänä ajankohtaa. Opintopiirin teemana on Jürgen Habermasin ajattelu deliberatiivisesta demokratiasta, ja materiaalina ovat seuraavat artikkelit:

1. Habermas, J. 1996. Three Normative Models of Democracy. Teoksessa Benhabib, S. (toim.) 1996, *Democracy and difference: Contesting the boundaries of the political*. Princeton University Press.
2. Habermas, J. 2006. Political Communication in Media Society: Does Democracy Still Enjoy an Epistemic Dimension? The Impact of Normative Theory on Empirical Research. *Communication Theory* 16, 411-426.

Lisätietoja päivitetään kesän mittaan nettisivuillemme. Materiaalit löytyvät yliopistokirjastojen tietokannoista ja niitä voi tiedustella myös yhdistyksen tiedottajalta. Tervetuloa mukaan opintopiiriin!

3.3. DDI mukana toteuttamassa oikeusministeriön kansalaisraatia

Kuluttajatutkimuskeskus ja Sivistysliitto Kansalaisfoorumi toteuttavat oikeusministeriön kansalaisraatihankkeen, jossa DDI on mukana partnerina. Kansalaisraadilla avulla tuotetaan aineistoa Demokratiapoliittinen selonteko -asiakirjaan, joka annetaan eduskunnalle vuonna 2014. Satunnaisotannalla valitut kansalaiset tuottavat yhdessä ajatuksia siitä, miten suomalaista demokratiaa jatkossa kehitetään.

Kansalaisraadilla toteuttamisen taustalla on havainto, että perinteinen osallistuminen on ollut laskusuunnassa jo pitkään, ja tämä aiheuttaa huolta demokratian tulevaisuudesta koko Euroopassa. Lisäksi on nähtävissä jakautumista aktiivisiin ja passiivisiin ryhmiin muun muassa koulutustason, iän ja varallisuuden mukaan. Samaan aikaan yhteiskunnallisen osallistumisen ja vuorovaikutuksen keinot, välineet ja tavat ovat muuttumassa. Kansalaisten reagointinopeus ajankohtaisiin ilmiöihin ja tapahtumiin on kasvanut. Kansalaisvaikuttajat muodostavat vapaamuotoisia ryhmiä ja verkostoja ja aktivoituvat niiden kautta ottamaan kantaa,

keskustelemaan ja ideoimaan asioita yhdessä. Voidaan kysyä, toimiiko demokratia parhaalla mahdollisella tavalla ja miten sitä voitaisiin edelleen kehittää?

Tunne kansalaisuudesta on henkilökohtainen. Siihen vaikuttavat muiden muassa omat kokemukset ja vuorovaikutus toisten kanssa. Demokratian ytimeen kuuluu kansalaisten mahdollisuus osallistua prosesseihin, joissa tehdään heitä koskevia päätöksiä. Päätökset muodostuvat enemmistön kannan perusteella siten, että vähemmistön oikeudet säilyvät.

Kansalaisraati toteutetaan kaksiosaisena prosessina niin, että 30 kansalaisen ensimmäinen tapaaminen on 8.6. ja toinen 14.9. Ensimmäisessä tapaamisessa kehitellyt ajatukset laitetaan kaikkien kansalaisten kommentoitaviksi otakantaa.fi-verkkosivustolle. Toisessa tapaamisessa arvioidaan verkkokeskustelun antia ja jalostetaan esityksiä. Raadin esitykset saatetaan vielä yleisesti arvioitaviksi otakantaa.fi-sivustolle. Sen jälkeen ne täsmennetään tarpeen mukaan ja luovutetaan oikeusministeriölle. Raadin tulokset ovat valmiit lokakuun puolivälissä. DDI:n jäsenten toivotaan osallistuvan aktiivisesti verkkokeskusteluun otakantaa.fi-sivustolla.

Lisätietoa:

<http://oikeusministerio.fi/fi/index/ajankohtaista/tiedotteet/2013/06/kansalaisraatiideoisuomalaisendemokratiankehittamista.html>

4. Linkkejä ulkomaille

National Coalition for Dialogue and Deliberation: <http://ncdd.org/>

NCDD on yhdysvaltalainen yli 1700 toimijasta koostuva toimijaverkosto. Sen tarkoituksena on kerätä yhteen osallistumisteeman parissa toimivia tahoja. Se toimii kokoontumispaikkana, resurssikeskuksena ja tiedonvälittäjänä. Toiminnan keskiössä ovat laajat kansalliset ja alueelliset konferenssit ja seminaarit. NCDD ylläpitää verkkosivuillaan laajaa tietokantaa erilaisista dialogisista ja deliberatiivista menetelmistä.

Journal of Public Deliberation: <http://www.publicdeliberation.net/jpd/>

JDP on vertaisarvioitu ja lähtökohdiltaan monitieteellinen tiedelehti. Lehti on erikoistunut deliberatiivisen demokratian teemaan ja onkin ainut laatuaan maailmassa. Lehteä on julkaistu vuodesta 2005 lähtien. Toimituskuntaan kuuluu alan keskeisimpiä nimiä aina Jane Mansbridgestä ja John Dryzekista lähtien. Kaikki lehdessä julkaistut artikkelit ovat ladattavissa lehden internetsivuilta ilman kustannuksia.

World Wide Views on Biodiversity (WWViews): <http://biodiversity.wviews.org/>

WWViews on Tanskan Teknologirådetin koordinoima kansainvälinen kuulemisprosessi, jolla haettiin kansalaisten näkemyksiä Intiassa vuonna 2012 järjestetyn YK:n Biodiversiteetti COP11 neuvottelujen tueksi. Hankkeessa kuultiin päivän kestävässä deliberaatiotapahtumissa yhteensä 3000 kansalaista 25 eri maasta. Vastaavanlainen tapahtuma järjestettiin vuonna 2009 YK:n Ilmastoneuvottelun (COP15) tueksi ja seuraava kuuleminen on suunnitteilla Etelä-Koreassa vuonna 2014 pidettävän YK:n biodiversiteetti COP12:n tueksi. WWViews prosessin kokemuksista on julkaistu kansainvälinen tieteellinen kokoomateos ”Citizen Participation in Global Environmental Governance” (Routledge 2012):

<http://www.routledge.com/books/details/9781849713795/>.

5. Uusia julkaisuja

Andersson Edward, McLean Sam, Parlak Metin & Melvin Gabrielle (2013). From Fairy Tale to reality: Dispelling the Myths Around Citizen Engagement. Involve & RSA. Saatavilla: <http://www.involve.org.uk/wp-content/uploads/2013/02/From-Fairy-Tale-to-Reality.pdf>

Teos pyrkii murtamaan kansalaisosallistumiseen liittyviä myyttejä. Näitä ovat esimerkiksi se, että kansalaisosallistumisen järjestämisen olisi liian kallista tai, että kansalaisosallistuminen toimisi vain helpoissa asioissa. Teos hyödyntää myyttien purkamisessa kuutta innovatiivista kansalaisosallistumisen esimerkkiä.

Galea Amy, Dixon Anna, Knox Anastasia, Wellings Dan (2013). How should we pay for health care in future? Results of deliberative events with the public. The King's Fund & Ipsos MORI. Saatavilla: http://www.kingsfund.org.uk/sites/files/kf/field/field_publication_file/how-should-we-pay-for-health-care-in-future-kingsfund-apr13.pdf

Suomalaisittainkin ajankohtainen raportti käsittelee mahdollisuutta saada aikaan deliberaatiota sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksen tematiikasta. Raportti käsittelee kahta Englannissa järjestettyä deliberatiivista tapahtumaa. Näissä kansalaiset pääsivät punnitsemaan NHS:n rahoitushaasteita ja tarjoamaan niihin konkreettisia ratkaisuja.

Kattilakoski Mari & Backa Peter (toim.)(2013). Uuden lähidemokratian aika. Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän julkaisuja 2. Saatavilla: http://www.maaseutupolitiikka.fi/files/2800/YTR2_Lahidemokratia_web.pdf

Äskettäin julkaistu toimitettu teos sisältää kahdeksan lähidemokratian kehittämistä koskevaa artikkelia. Deliberatiivisen demokratian kannalta erityisen kiinnostava on Marina Lindellin artikkeli “Mot bättre och mer demokratiska beslut? – en studie om deliberativa mini-demos inverkan och roll i det demokratiska beslutsfattandet”.

Raisio Harri & Lindell Juha (2013). Kansalaisraadit osana uutta paikallisuutta: Suomen Setlementtiliitto ry:n Uusi paikallisuus -hankkeen toteuttamien kansalaisraatien ulkoinen arviointi. Saatavilla:

http://www.setlementti.fi/@Bin/265427/Raisio%20%20Lindell%20arviointiraportti_26.4.2013.pdf

Vaasan yliopiston tutkijat Harri Raisio ja Juha Lindell ovat tutkineet kansalaisraatien vaikutuksia lähidemokratiaan ja kansalaisten osallistumiseen. Tutkimuksessa tarkastellaan kuinka kansalaisraadin kaltainen lähidemokratian toimintamalli sopii osaksi kunnallista päätöksentekoprosessia. Tutkimus suosittelee kansalaisraati-menetelmää osaksi kuntalakia

6. Jäsenesittely

Kuka olen?

Olen Mikko Kellokumpu, 51-vuotias kasvatustieteen maisteri Kemijärveltä. Olen naimisissa ja vaimoni on huilunsoitonopettaja Koillis-Lapin musiikkiopistossa. Työskentelen projektipäällikkönä Settlementiliiton hallinnoimassa ja Raha-automaattiyhdistyksen rahoittamassa 4-vuotisessa Uusi paikallisuus -hankkeessa. Helsingistä Settlementiliitosta johdettavan hankkeen muut osapaikkakunnat ovat Tampereen Hervanta ja Vaasan Palosaari.

Valmistuttuani peruskoulun jälkeen merkonomiksi työskentelin erilaisissa myyntitöissä. Tämän ohella olen toiminut laskettelun ja lumilautailun opettajana Suomutunturin hiihtokoulussa 20 vuoden ajan. Aikuisiällä 37-vuotiaana opiskelu alkoi kiinnostaa ja kirjoitin ylioppilaaksi. Aikuislukio herätti kiinnostukseni opiskeluun syvemmin. Jatkoin opiskelua avoimen yliopiston kautta Lapin yliopistoon, josta valmistuin kasvatustieteen maisteriksi. Sivuvaineitani ovat filosofia, psykologia, elämäkatsomustieto ja erityispedagogiikka. Yliopisto-opiskelijana osallistuin syyslukukauden mittaiseen opiskeluvaihtoon Murmanskin yliopistossa. ”Elinkautinen” opiskeluni jatkuu, sillä työn alla on jatko-opiskeluoikeuden hakeminen Lapin yliopistosta. Valmistuttuani yliopistosta työskentelin opetustehtävissä eri kouluasteilla. Nykyiseen työhöni siirryin projektirahalla toteutetulta koulupajalta. Opetin romanitaustaisen koulunkäyntiavustajan ja työhönvalmennussäätöön yksilövalmentajan kanssa koulunsa keskeyttäneitä romani- ja suomalaisnuoria.

Miksi olen kiinnostunut deliberatiivisesta demokratiasta?

Olen kiinnostunut deliberatiivisesta demokratiasta sivuaineopintojeni, filosofian, innostamana. Miten ihmiset argumentoivat käsityksiään, kuunnellaanko argumentteja vai vaikuttaako puhujan asema, sujuvasanaisuus, karisma yms. Jo pidempään olin kiinnittänyt huomiota esimerkiksi tv:n keskusteluohjelmiin, joissa osapuolet toistivat omia kantojaan, puhuivat toistensa päälle ja kukaan ei kuunnellut ketään. Aitoa keskustelua ja vuorovaikutusta kuuli satunnaisesti radion puheohjelmista.

Mitä olen tehnyt deliberatiivisen demokratian rintamalla?

Uusi paikallisuus -hankkeen projektipäällikkönä olen toteuttanut Kemijärvellä kolme kansalaisraatia. Ensimmäinen raatimme koski kehitysvammaisten aikuisten asioiden järjestämistä. Ensimmäisen raadin järjestäminen oli hyvin työlästä, koska raadin toimintamalli

oli paikkakunnalla uusi. Ensimmäinen kansalaisraatimme sai paljon positiivista huomiota ja toista, tuulivoimarakentamista käsittelevää raatia oli helpompi järjestää. Myös raatia varten perustetun ohjausryhmän hyödyntäminen onnistui toisessa raadissa paremmin. Kolmannen kansalaisraatimme aiheena oli nuorison asioiden käsittely. Toteutimme raadin yhteistyössä kahden yläkoulun, ammattiopiston ja lukion, kaupungin nuorisotoimen, sosiaalitoimen sekä etsivien nuorisotyöntekijöiden kanssa. Usean tahon mukaan saaminen raadin järjestelyihin oli odotetusti työlästä, mutta toimintatavan juurruttamisen kannalta erittäin palkitsevaa. Raatien julkilausumat on luovutettu valtuutetuille valtuuston kokouksien yhteydessä sekä päättäjille, joita raadin aiheet koskevat. Raadin julkilausumien huomioimista päätöksenteossa seurataan yhdessä raatilaisten kanssa.

Kolmannen raatimme kokemusten rohkaisemana tein kuntalaisaloitteen kansalaisraadin ottamisesta osaksi kaupunkimme päätöksentekoa. Ajatuksenani oli varmistaa raadin jatko hankkeeni päätyttyä. Kaupunginhallituksen kanta ei ollut aloitteelleni vielä myönteinen, eikä valtuustossa kukaan valtuutettu kannattanut aloitettani. Valtuutetuilta ja hallituksen jäseniltä kuulemani kommentit olivat kuitenkin erittäin rohkaisevia, vaikka tavoitteeni jäi tällä kertaa saavuttamatta